

[Amnesty International, voorbeeldspeech voor 4-5 mei 2018]

De oorlog is lang voorbij. Meer dan twee generaties hebben geen oorlog meegemaakt. Dat wil zeggen, als ze in dit land geboren en getogen zijn. Als ze niet juist vanwege een oorlog naar hier zijn gevlucht.

Het verhaal van de vrede is altijd een individueel verhaal. Het verhaal van oorlog is dat ook.

Toen de laatste wereldoorlog ten einde was, was er een sterk gevoel dat dit nooit meer mocht gebeuren. Nooit eerder in de geschiedenis was dat gevoel zo sterk en zo wijdverbreid. Een van de duidelijkste uitingen van dat gevoel was de aanvaarding van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, op 10 december 1948. Die verklaring viert dit jaar dus zijn zeventigste verjaardag.

De verklaring legt vast wat de fundamentele rechten zijn van iedereen, overal, onder welke omstandigheden dan ook. Je zou zeggen dat die verklaring de wereld niet heeft gebracht wat ze beloofde. Want de mensenrechten worden geschonden in nagenoeg alle landen van de wereld. Soms een enkele keer, soms stelselmatig.

En toch heeft de Universele Verklaring grote betekenis. Want ze heeft de normen vastgesteld. In de Universele Verklaring hebben we uitgesproken wat niet mag en wat juist moet gebeuren. We hebben vastgelegd dat slavernij nooit of te nimmer mag, en ook marteling niet, en ook het willekeurig gevangennemen van mensen. We hebben uitgesproken dat ieder mens recht heeft op een menswaardig bestaan, en dat je het recht hebt op bescherming als je moet vluchten.

Sinds de Tweede Wereldoorlog heeft Nederland vrijheid gekend. Het is die vrijheid die we inzetten ten bate van de vrijheid van anderen. De Universele Verklaring en de mensenrechtenverdragen zijn hierbij onze leidraad. En alle individuele verhalen van oorlog en vrede zijn onze drijfveer.

Amnesty International vraagt dit jaar rond de herdenking van 4 mei en de feestelijkheden op 5 mei speciale aandacht voor individuen die de mensenrechten verdedigen. Bijvoorbeeld voor de 30-jarige Arash Sadeghi uit Iran. Hij nam deel aan demonstraties voor meer democratie. Ook deelde hij informatie over de mensenrechtensituatie in Iran met Amnesty en de Verenigde Naties. Sinds 2016 zit hij een straf van 19 jaar uit, onder andere voor 'het verspreiden van leugens'. Hij zat lange tijd in eenzame opsluiting en werd gemarteld. Amnesty roept de Iraanse autoriteiten op Arash Sadeghi onmiddellijk vrij te laten.

Mensenrechtenverdedigers vinden we overal. Ze zetten zich in voor de rechten van gevangenen, voor opheldering van verdwijningen of voor de bescherming van vrouwen en kinderen. Ze komen in actie als sloppenwijken worden gesloopt zonder dat de bewoners ergens anders heen kunnen, of als bedrijven zich meester maken van het land dat de plaatselijke bevolking voedt.

De mensenrechtenverdedigers vragen om onze steun. Ze vragen om onze media voor de verspreiding van alle onderzoek dat ze doen. Ze vragen of wij de druk die zij op hun overheid

zetten willen ondersteunen met druk op onze overheid. Ze vragen om hulp bij de rechtszaken die ze aanspannen of bij de opvang die ze bieden aan slachtoffers.

Onze vrijheid is van grote betekenis voor de vrijheid van anderen. Onze inzet om internationale normen te helpen beschermen is broodnodig voor degenen die elders voor vrijheid opkomen. Dat vraagt van ons dat we ons uitspreken.

Vijftig jaar geleden maakten kogels een einde aan het leven van een van de grootste mensenrechtenverdedigers sinds het einde van de laatste wereldoorlog. Martin Luther King heeft een onuitwisbare indruk gemaakt als degene die de zwarte bevolking van zijn land een stem gaf. Hij vroeg die stem ook van anderen. Hij zei: 'De grootste tragedie is niet dat slechte mensen onderdrukking en wreedheid brengen, ze is dat goede mensen daar het zwijgen over doen.'

Onze vrijheid is onze stem. Laten we niet zwijgen. Laten we de verhalen van vrede vertellen zodat er steeds minder verhalen van oorlog zullen zijn.